

Predgovor

Tijekom prošlih godina, otkako smo 2002. godine započeli s projektom Praćenja pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji i objavili prvu publikaciju, Hrvatska je uspješno zakoračila na put prema članstvu u EU.

Prve zadaće na tom putu bile su svladati međunarodnu izolaciju zemlje tijekom devedesetih, zatim je u listopadu 2001. potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, u veljači 2003. uslijedila je službena prijava za članstvo u EU koja je rezultirala pozitivnim odgovorom iz EU u travnju 2004. i, na kraju, u lipnju iste godine dobiven je status zemlje kandidatkinje. U prosincu 2004. godine

Europska komisija proširene EU objavila je da je 17. ožujka 2005. početni datum pregovaračkog procesa. Na političkoj razini pridruživanje EU bio je glavni prioritet obiju vlada od 2000, koje su imale i potporu većine političkih stranaka.

Iako je u tom razdoblju većina javnosti pozdravila takvu politiku, tijekom posljednje godine u Hrvatskoj je, začuđujuće, zabilježen velik pad oduševljenja Unijom. Nećemo ulaziti u detalje tog pada zanosa, ali on zasigurno pokazuje kako pridruživanje EU i s time povezani procesi reforme vode i strahu i negativnim očekivanjima građana.

Iako se Hrvatska može osvrnuti na uspješno razdoblje procesa pridruživanja koje je iza nje, još uvijek ostaju mnogi problemi na različitim društvenim razinama koji se moraju riješiti kako bi se udovoljilo uvjetima članstva i usvojilo standarde EU. U tom smislu, i u smislu pozitivnog odaziva hrvatske javnosti, kao i međunarodnih krugova, na tok pridruživanja, Zaklada Friedrich Ebert i Institut za javne financije iz Zagreba nastavili su s projektom analize i procjene procesa pridruživanja Hrvatske EU uz pomoć hrvatskih istraživača. Bez obzira na redovita službena izvješća Vlade i međunarodnih organizacija o napredovanju u provedbi reforma u Hrvatskoj, držimo kako je važno predstaviti kritički stav neovisnih domaćih stručnjaka o procesu pridruživanja, obuhvaćajući političke, ekonomske i socijalne razine društva.

Godišnjim izvješćem, koje namjeravamo objavljivati i ubuduće, želimo pridonijeti javnoj raspravi o razvoju hrvatskog društva u procesu pridruživanja EU. Nedavna podvojena stajališta hrvatske javnosti o članstvu u EU pokazuju kako je javna rasprava o toj temi i poželjna i potrebna.

Kako bismo razradili opsežne sastavnice procesa pridruživanja, obuhvaćajući različita gledišta, u svakoj od publikacija odabrali smo različite teme. Dok je sadržaj prve knjige bio usmjeren na ekonomiju, zakonodavstvo i pitanja civilnog društva, druga se više bavila institucionalnim aspektima političkih pitanja i zakonodavstvom. I ovaj put tema je pridruživanje Uniji i njezini zahtjevi kao ključ transformacije društva.

Iz iskustava drugih zemalja poznato je kako je pridruživanje EU doista snažan poticaj i pokretačka sila za provedbu programa reformi. Ne smije se zaboraviti,

bez obzira na zahtjeve i uvjete pridruživanja EU, kako su Hrvatskoj još uvijek potrebne reforme koje će preobraziti društvo za njezino dobro. Kao i prve dvije publikacije, i ova pokušava dati čitatelju dublji uvid u neke od političkih i ekonomskih problema pridruživanja EU.

Za sve zainteresirane osobe i za relevantne institucije Zaklada Friedrich Ebert i Institut za javne financije tijekom godine opet namjeravaju organizirati niz radionica o temama iz različitih poglavlja uvrštenih u ovu publikaciju kako bi se stručnjacima omogućilo da raspravljaju o problematičnim područjima. Ovom knjigom i idućim radionicama želimo znatnije pridonijeti javnoj raspravi o pridruživanju Hrvatske EU, koja je bitna za prihvaćanje i provedbu nužnih reformi na tom putu.

Konačno, želim zahvaliti svima koji su pridonijeli ovom projektu, posebice dr. Katarini Ott, ravnateljici Instituta za javne financije i urednici knjige, za njezine doprinose i plodnu suradnju s Institutom, te prof. dr. Nenadu Zakošku s Fakulteta političkih znanosti na njegovoj suradnji i sudjelovanju u uređivanju i pripremi priloga.

Zagreb, siječanj 2005.

Dr. Rüdiger Pintar
voditelj Regionalnog ureda za
Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu
Zaklada "Friedrich Ebert"